

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola Brno, Proškovo nám. 6/150, příspěvková
organizace**

Proškovo nám. 6/150, 614 00 Brno

Identifikátor školy: 600 107 094

Termín konání inspekce: 9. – 11. březen 2004

Čj.:	11-1016/04-011066
Signatura:	ol2ax136

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v mateřské škole
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v mateřské škole
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřskou školu Proškovo nám. 6 (dále jen MŠ), zřídilo Statutární město Brno, městská část Maloměřice – Obřany, Selská 66 od 1. ledna 2003 jako příspěvkovou organizaci s kapacitou 78 dětí. Pro školní rok 2003/2004 bylo do dvou tříd přijato celkem 41 dětí ve věku od 3 do 7 let. Rozděleny jsou podle věku do tříd starších a mladších dětí. Odklad školní docházky má 6 dětí, ke krátkodobému pobytu bylo přijato 1 dítě. MŠ nemá vlastní školní jídelnu, strava je dovážena.

Pro plánování výchovně-vzdělávací práce mateřská škola neměla vytvořen žádný dokument, během inspekce ředitelka dopracovala *Roční plán Mateřské školy Brno, Proškovo nám. 6, pro školní rok 2003/2004*. Provoz MŠ je od 6:30 do 16:15 hodin.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací práci zajišťují tři učitelky včetně ředitelky školy. Jejich dosažená kvalifikace odpovídá požadovanému vzdělání podle platné vyhlášky. Pedagogický sbor byl dlouhodobě stabilizovaný, v průběhu posledních dvou letech však jedna z učitelek vykazuje častou pracovní neschopnost. K jejímu zastupování přijímá ředitelka opakovaně učitelku, která je již delší dobu ve starobním důchodu. Pracovní úvazky přímé práce u dětí nejsou vzhledem k této situaci stanoveny promyšleně. Ředitelka školy nereagovala dostatečně pružně a hlavní, dopolední pedagogickou činnost včetně zajištění bezpečnosti dětí ve třídě ponechala na zastupující učitelce. Svoji přímou práci vykonává převážně jen odpoledne, kdy děti spí nebo odpočívají a potom si volně hrají až do rozchodu. Takové rozložení přímé práce učitelek neumožňuje v průběhu celého dne kvalitně vykonávat výchovně-vzdělávací práci včetně uspokojování individuálních potřeb dětí.

Organizační struktura školy je zpracovaná v *Organizačním řádu*, který vymezuje základní kompetence zaměstnanců. Jejich pracovní náplně však nejsou vzhledem k současným podmínkám aktualizovány. V případě své nepřítomnosti nemá vedení školy určenou svoji zástupkyni, při spolupráci spoléhá pouze na osobní domluvu. *Vnitřní řád školy* obsahuje pokyny pro rodiče ohledně provozu školy a povinnosti, kterými je potřeba se řídit. Práva rodičů se v něm neuvádí.

Předávání informací uvnitř školy je dohodnuté a probíhá většinou na základě osobního kontaktu. Hlavní zodpovědnost za tuto oblast přenesla ředitelka na školnici. Zásadnější otázky,

pouze však provozního a organizačního rázu, řeší pedagogická rada. Ze zápisů jejich schůzek je zřejmé, že pedagogickou problematikou se zabývá velmi málo.

Při vedení svých zaměstnanců využívá ředitelka školy jejich dlouhodobých zkušeností. Při výchovně-vzdělávací práci a způsobu plánování ponechává většinu rozhodování na učitelkách. V případě zastupující důchodkyně se v této oblasti projevila nedostatečná informovanost jak o organizaci dne dětí, tak i celkovém pojetí současných trendů předškolní výchovy. Způsob kontrolní činnosti ředitelky i její četnost neslouží kvalitní zpětné vazbě pro učitelky. Hodnocení a závěry sledovaných činností jsou spíše formální a povrchní, nápravu zjištěných nedostatků si ředitelka neověřuje.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí víceméně jejich odbornými zájmy a každoroční nabídkou Pedagogického centra Brno. Ředitelka zatím nenasměrovala vzdělávání pracovníků ke tvorbě školního vzdělávacího programu. I když jedna z učitelek z vlastního zájmu dva semináře k této problematice absolvovala, získané poznatky z nich ve prospěch školy využity nebyly.

Své zaměstnance hodnotí ředitelka bez předem vypracovaných a zveřejněných kritérií. Pro období dalšího školního roku plánuje výběrové řízení k přijetí nové pedagogické pracovnice. Systém sebehodnocení zatím škola zavedený nemá.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce byly vyhovující.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ sídlí v prostorné, adaptované a dobře udržované budově. Třídy a jedna stabilní ložnice jsou umístěny v poschodí, v přízemí je výdejna stravy a jídelna, v odpoledních hodinách využívaná ke hrám dětí. Hygienické zázemí je odpovídající. U budovy je malá školní zahrada, která svojí velikostí i vybavením naplňuje potřeby spíše jen pro jednu třídu předškolních dětí. Všechny prostory MŠ jsou dostačující pro realizaci výchovně-vzdělávací práce. Celkově působily příjemným dojmem. Vybaveny jsou převážně starším, udržovaným nábytkem. Nově zakoupené dětské stoly a židle jsou jedné velikosti, neodpovídají rozdílnému vzrůstu dětí. Skříně s hračkami a pomůckami jsou uzavřené, děti je nemají v dohledu. Tím se výrazně snižuje podnětnost prostředí. Dětské knihy jsou uloženy mimo dosah dětí za prosklenou stěnou, málo jsou v nich zastoupeny nové publikace, zejména encyklopedie. Odborné literatury pro učitelky má škola dostatečné množství a je dokupována.

Hračky, pomůcky i další materiál má škola převážně v potřebném množství a vcelku odpovídající pestrosti. Postupně jsou doplňovány. Větší část hraček a stavebnic však pochází z předchozích let, je opotřebovanější, i když stále využitelná. Vybavení audiovizuální technikou i hudebními pomůckami je dostatečné. V jedné třídě je umístěn relaxační míčkový bazén, jeho využití však většinou nebylo promyšlené s smysluplné. Méně bylo ve třídách sportovního náčiní a nářadí pro přirozený rozvoj pohybové zdatnosti. Chyběly také pracovní kouty pro chlapce vybavené pracovním nářadím.

Využití materiálního zázemí ředitelka okrajově sleduje při kontrolní činnosti. Potřeby v oblasti materiálních podmínek plánuje a projednává v rámci rozpočtu se zřizovatelem. K obnově a modernizaci zařízení i dovybavení dochází postupně.

Materiálně-technické podmínky jsou dobré.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola neměla vytvořen dokument, který by sjednocoval výchovně-vzdělávací práci a jasně stanovil záměry školy, cíle nebo preferované hodnoty. Teprve v průběhu inspekce ředitelka dopracovala dokument *Roční plán Mateřské školy Brno, Proškovo nám. 6 na školní rok 2003/2004*. Z materiálu nebylo možné vysledovat návaznost na předchozí období, určil však učitelkám dva obecné cíle, ke kterým mají děti vést. Obsah i zpracování vychází z *Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy* (SPN 1983), nezohledňuje však současné přístupy k předškolnímu vzdělávání. Ve třídách se tato skutečnost promítla v nesystematickém, nahodilém plánování výchovně vzdělávací práce.

Cíle stanovené v ročním plánu školy jsou v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je po odstranění některých nedostatků již vedena úplně. Dokumentace o průběhu výchovně-vzdělávací práce průkazně popisuje pouze každodenně prováděné činnosti. Průkaznost ve vztahu k vzdělávacímu programu, vzhledem k tomu, že nebyl zpracován, nelze hodnotit.

Škola vlastní program neměla, proto nebyl v kontrolní činnosti sledován.
System kontrol naplňování vzdělávacího programu není účinný.

V průběhu dne se výchovně-vzdělávací činnosti více přizpůsobovaly stanovenému režimu než aktuálním a individuálním potřebám dětí. Hromadné přesuny do společné ložnice a jídelny, v jednom případě také do umývárny, způsobovaly u dětí zbytečné prostoje. Většinou frontálně volený způsob činností, provázený větší řízeností ze strany učitelek, málo respektoval vývojové, sociální i kognitivní potřeby jednotlivých dětí.

Z hlediska psychohygieny byly správně dodrženy intervaly mezi jídly i doba pobytu dětí venku. Ne příliš vhodně zorganizovaný byl během dne pitný režim a děti ho málo využívaly. Umožnění individuální potřeby spánku dětí po obědě bylo zajištěno částečně a jen v některých dnech. Spojováním obou tříd po obědě dochází ke kumulaci vysokého počtu dětí při odpoledních činnostech, které z větší části zabezpečuje pouze jedna učitelka.

Informační systém školy vůči rodičům je v současné době spíše formální a stereotypní. Některé materiály na vývěsných tabulích nebyly aktualizované. O svých dětech mohou rodiče získávat informace denně při jejich předávání učitelce a na schůzkách pro rodiče. O vzdělávací činnosti, jejích tématech a programu školy však rodiče téměř informováni nejsou.

Plán sebeevaluace zatím škola vypracovaný nemá.

Organizace výchovně-vzdělávací práce ve většině případech neodpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech

Dlouhodobé zkušenosti a zájem o další vzdělávání se projevovaly sice v sebejistém působení učitelky ve třídě mladších dětí, ale kvalitu její práce výrazněji neovlivňovaly. V případě zastupující důchodkyně ve třídě starších dětí však v důsledku nedostatečné informovanosti a metodického vedení převládaly zastaralé metody i organizace výchovně-vzdělávací práce.

Spontánní a řízené činnosti

Plánování spontánních i řízených činností prováděly učitelky pouze nahodile. Jejich průběh byl ve třídách odlišný. Ke hrám byly děti většinou motivovány pouze tím, co jim poskytovalo vybavení tříd. Díky umístění převážné většiny hraček a pomůcek v uzavřených skříních však mnoho podnětů v hernách nebylo. Přesto prostředí třídy mladších dětí, i díky některým předem připraveným pomůckám, bylo více podnětné než třídy druhé. Častěji než je obvyklé však některé děti postávaly, do činností se spontánně nezapojovaly. Aktivitu pak vyvíjela učitelka a průběh her byl poznamenán větší řízeností. Přesto se v mladší třídě učitelce lépe dařilo vést děti k samostatnému přemýšlení, hodnocení jejich činností využívala k věcnému zdůvodňování a k rozvíjení jejich poznání. Do probíhajících her dětem většinou násilně nevstupovala. Při konstruktivních, výtvarných i pohybových činnostech vybíraných podle svého zájmu měly děti většinou dostatek možností k rozvoji seberealizace, představivosti i fantazie. Pro některé náročnějších aktivity, zejména pohybové, však neměly vytvořená pravidla a z důvodu zajištění bezpečnosti jich musely zanechat. K plynulému průběhu hrových činností přispívala skutečnost, že v jedné třídě si děti samy volily dobu jídla. Pozitivní bylo, že si na stolování uměly vše připravit. Ve druhé třídě však učitelka hromadně hry z důvodu svačiny přerušovala. Nevedla děti k dokončení činností a příliš ani k rozvoji samostatných návyků a dovedností.

Řízené činnosti učitelky organizovaly převážně hromadným způsobem. Individuální zájmy a potřeby dětí tak byly částečně omezovány, některé z nich nestihly dokončit předešlou hru. Cíle své práce si učitelky ne vždy dobře promýšlely ve vztahu ke zvolené činnosti, což se projevovalo v postupně ubývajícím zájmu dětí. Také své požadavky, většinou formulované jen prostřednictvím otázek, volily bez většího ohledu k věkovým a osobnostním zvláštnostem dětí. Motivace nevycházela vždy z aktuálních prožitků dětí, vázala se na témata připravená učitelkou. Nízká míra pozornosti a soustředění v důsledku převážně statické formy činností vedla v některých případech k nepěknému, až agresivnímu chování dětí.

Celkový přístup učitelek k dětem však byl vlídný se snahou o vytvoření příjemného prostředí. Zdůvodňováním drobných konfliktů se zejména učitelka v mladší třídě snažila děti vést tolerantnosti a vstřícnějšímu chování. Komunikace mezi dětmi i s učitelkami byla většinou věcná a otevřená, vzhledem ke stylu práce však s převažujícím verbálním projevem dospělých.

Průběh spontánních činností měl dobrou úroveň, řízené činnosti byly hodnoceny jako vyhovující.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Pohybový rozvoj dětí včetně jemné motoriky byl na běžné úrovni. Byla mu věnována přiměřená pozornost. V sebeobsluze při převlékání a stolování projevovaly děti samostatnost odpovídající jejich věku. Také hygienické návyky měla většina z nich dostatečně a správně upevněné. Ke zdvořilému a kultivovanému chování byly vedeny, ne vždy však důsledně. Rozvoj řečových a jazykových dovedností v některých případech negativně ovlivňovala menší možnost k samostatnému projevu, čemuž odpovídala také úroveň autonomního chování dětí. Příležitosti k rozvíjení vlastní tvořivosti a fantazie byly dětem dány většinou více při ranních hrách. Úroveň dětských prací a výrobků byla na přiměřené úrovni. Poznatky a dovednosti dětí vztahující se k okolnímu světu a přírodnímu prostředí byly přiměřené věku.

Celkově jsou průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti hodnoceny dobře.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v platném *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* s účinností od 1. 1. 2001 č.j. BM0011/99, ze dne 14. listopadu 2000 nejsou v souladu s údaji uvedenými ve *Zřizovací listině č.j. 14/19/2001* ze dne 24. dubna 2001. Ve *Zřizovací listině* je uveden název *Mateřská škola Brno, Proškovo nám. 6/150, příspěvková organizace*, v platném zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení je název *Mateřská škola Brno, Proškovo náměstí 6*.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení od 1. 1. 2001* č.j. BM0011/99 ze dne 14. listopadu 2000
2. *Zřizovací listina č.j. 1419/2001* ze dne 23. dubna 2000
3. *Výkaz o mateřské škole škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. 9. 2003* ze dne 26. září 2003
4. Doklady o dosaženém vzdělání učitelek pedagogických pracovních, pracujících v MŠ ve školním roce 2003/2004
5. *Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb. o mateřských školách* ze dne 15. března 2004
6. *Jmenování do funkce ředitelky mateřské školy* s platností od 1. srpna 1998 č.j. ŠÚ 1261/98/KŘ ze dne 22. 6. 1998
7. *Roční plán Mateřské školy Brno, Proškovo nám. 6 na školní rok 2003 – 2004* bez udání data
8. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003* ze dne 22. srpna 2003
9. *Organizační řád mateřské školy* s účinností od 2. 1. 2001 bez udání data
10. *Provozní řád MŠ zpracovaný v souladu s požadavky §7, odst. 2 zákona 258/2000 Sb.* ze dne 1. července 2001
11. *Organizační řád MŠ* s platností od 1. září 2003
12. *Vnitřní řád školy MŠ* s platností od 1. září 2003
13. *Pracovní doba ředitelky a učitelek* pro školní rok 2003/2004
14. *Režim dne* bez udání data
15. *Zápisy z pedagogických a provozních porad* za školní rok 2003/2004
16. *Hospitační záznamy* ze škol. roku 2003/2004
17. *Evidenční listy dětí MŠ Brno, Proškovo nám.* pro školní rok 2003/2004
18. *Rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ Brno, Proškovo nám.* pro školní rok 2003/2004
19. *Přehledy docházky* 1. a 2. třídy ve školním roce 2003/2004
20. *Seznamy dětí* podle tříd pro školní rok 2003/2004
21. *Přehledy výchovné práce* 1. a 2. třídy pro školní rok 2003/2003
22. *Knihy úrazů*
23. *Podací deník*
24. *Inspekční zpráva č.j. 122 24/02-11087* ze dne 23. ledna 2002

ZÁVĚR

V mateřské škole mají všechny pedagogické pracovnice předepsanou kvalifikaci pro učitelství v mateřské škole. Přestože v současnosti přijala ředitelka k častějším zástupům za pracovní neschopnost jedné učitelky důchodkyni, má škola dobré předpoklady k zajištění výchovně vzdělávací práce. Nepromyšleně stanovené rozložení přímé práce u dětí, podcenění systematického odborného vedení učitelek a informování zaměstnanců školy se však negativně promítlo v celkově nižší úrovni práce školy. Došlo tak ke snížení hodnocení personálních podmínek od minule provedené inspekce.

Prostory školy i jejich vybavení převážně starším, ale dobře udržovaným nábytkem i hračkami a pomůckami umožňují plnit obecné cíle předškolního vzdělávání. Školní zahrada je však vzhledem k počtu dětí nedostačující.

Při výchovně-vzdělávacích činnostech byly využívány více klasické metody práce s dětmi. Pro spontánní aktivity prostředí tříd sice nebylo vždy dostatečně podnětné, přesto v nich měly děti větší prostor pro uspokojování svých přirozených potřeb. Řízené činnosti nebyly plánovány systematicky, s jasným záměrem a jejich cíle nevycházely vždy z aktuálních činností a prožitků dětí. Byly většinou provázeny nadměrnou řízeností ze strany učitelek a děti vedly spíše k pasivnímu plnění úkolů. Pro vlastní objevování a tvořivost i k rozhodování a sebeuplatnění měly méně příležitostí. K samostatnosti učitelky většinou vhodně děti vedly při sebeobsluze, na rozvoj jejich myšlení a tvořivosti se však zaměřovaly méně. Pro podporu vzájemných vztahů a komunikace mezi dětmi nejsou ve třídách vytvořena žádná pravidla. Časté prostoje při hromadném přesunování dětí a nedostatečně vytvořené podmínky pro uspokojování individuálních potřeb tak někdy vedly až k nevhodnému chování dětí mezi sebou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková, v. r.
Členové týmu	Mgr. Ivana Běťáková, v. r.

V Blansku dne 18. března 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. března 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Anna Vajbarová, ředitelka Mateřské školy Brno, Proškovo nám. Vjabarová, v. r.
9, příspěvkové organizace

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, PaedDr. Hana Sedláčková, nám. Republiky 1, 678 01 Blansko. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-04-04	12-1040/04/62-952
Zřizovatel	2004-04-04	12-1040/04/62-952

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.